

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XIV. De Consanguinitate & affinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

TITVLVS XIV.

DE CONSANGUINITATE ET AFFINITATE.

SECTIO I.

De Consanguinitate.

§. I.

*Quid sit Consanguinitas, & quid
linea ac gradus Consanguinitatis, &
quomodo sint com-
putandi.*

Consanguinitas communiter defini-
tur, quòd sit vinculum personarum,
qua ab eodem stipite, seu progenitore, co-
que propinquo per carnalem propagatio-
nem descendunt; non tantum quoad si-
militudinem specificam, prout omnes
ab Adamo descendimus, sed quoad si-
militudinem etiam quasi individualem,
quoad complexionem scilicet mores, &
sæpe etiam vultus similitudinem, quæ
quò remotior est, eò magis dissipatur,
ut jam non consanguinei dici possint.

Linea consanguinitatis est ordinata
series seu connexio personarum sanguine
junctarum, quæ ab eodem stipite de-
scendunt, gradus varios continens,
quibus cognationes distinguuntur. Est
autem triplex Linea, una Ascendentium,
in qua continentur omnes illæ personæ,
à quibus aliæ originem ducunt, ut Pater,
avus, proavus &c. Altera descendenti-
um, in qua continentur illæ personæ,
quæ ab ascendentibus originem ducunt,

Compend. Pirhing,

ut sunt filij, nepotes, pronepotes &c.
quæ duæ lineæ etiam rectæ vocantur.
Tertia est linea ex transverso, sive col-
lateralis, in qua ponuntur eæ personæ,
quæ quidem non à se invicem descen-
dunt, omnes tamen ab uno aliquo com-
muni stipite originem ducunt, uti sunt
fratres, sorores, patruus, consobrini &c.
quæ transversa linea iterum subdividitur
in æqualem & inæqualem; in linea æ-
quali laterali ponuntur eæ personæ, quæ
æquali gradu distant à communi stipite,
uti frater & soror &c. in linea inæquali
dicuntur illæ personæ collocatæ, qua-
rum una magis, quàm altera à com-
muni stipite distat, uti filij & patruus, cum
patruus uno tantum gradu à communi sti-
pite distent, filij verò cum patruo com-
parati, duobus gradibus à communi
stipite, avo scilicet horum, distent.

Gradus autem consanguinitatis di-
cuntur distantia unius personæ ab altera
sanguine junctæ, in eadem linea, qua
cognoscitur, quæ persona sit stipiti pro-
pinquior. Ad hos autem gradus com-
putandos tres communiter afferuntur
regulæ, quarum prima est pro linea recta
ascendentium, & descendenti-
um, ab utroque jure recepta, juxta quam To-
sunt gradus in linea ascendente, vel de-
scendente, quot sunt personæ, unâ de m-
ptâ; & hinc Pater & Filius in primo gra-
du conjuncti sunt unâ enim personâ
demptâ,

S s s

demptâ,

deputat, remanet tantum una, & consequenter uno tantum gradu a se invicem distant, avus vero & nepos, duobus distant gradibus, quia tres personae numerantur in linea ascendente & descendente, avus, pater, nepos (avi scilicet) ex quibus si unam demas, remanent duae personae, & consequenter duo gradus, &c. Secunda regula est pro linea transversa aequali, juxta quam duae personae ab uno communi stipite descendentes, ita ut neutra tamen ab altera descendat, tot gradibus a se invicem distant, quot gradibus distant a communi stipite; & hinc frater & soror in primo gradu a se distant, nepos & neptis ex eodem avo duobus gradibus distant, &c. quia illi tantum uno gradu a communi stipite, hi vero duobus gradibus a communi stipite distant, &c. Tertia denique regula est pro linea transversa inaequali, juxta quam duae personae sanguine junctae inter se distant tot gradibus, quot remotior earum personarum distat a communi stipite; sic filius & neptis ex sorore v. g. distant inter se duobus gradibus, quia in linea transversa inaequaliter distant, & remotior quidem, a qua gradus supputatio desumitur in tali casu, duobus gradibus a communi stipite, &c. & haec quidem regulae subserviunt pro computatione Canonica graduum in ordine ad contrahendum matrimonium; de computatione enim Civili in ordine ad hereditarias successiones, vide Civilistas.

§. II.

*Quinam gradus consanguinitatis
& quo jure matrimonium dirimatur?*

IN primo gradu linea recta inter fratrem & filiam v. g. jure naturae matrimonium nullum esse, communis est sententia, & eo quod ex natura rei factum est de jure omnium cultiorum gentium commercium carnale inter has personas & contra reverentiam debita auctoritatibus (nisi extrema, & publica necessitas conservandi genus humanum, ob conjugationem excusetur) quin probabilius est, quod in secundo etiam gradu & quovis ulteriore, in linea recta, in jure naturali, non tantum sit prohibitum gradum, sed in initium, nullum inter ascendentes & descendentes contractum matrimonium, juxta *L. Nuptia 53. ff. de ritu nuptiarum. & L. si quis in eadem. quae leges per jus Canonum revocatae non sunt, cum e. Non debet 1. h. tantum loquantur de linea transversa, non autem de linea recta.*

Probabilius est, quod etiam in primo gradu consanguinitatis linea transversa, inter fratrem scilicet & sororem, contracturae prohibita sit matrimonium, *cap. e. Gaudemus 8. De divorzio.* Quarta contrariae etiam sententiae tua non debet magna probabilitas, quae illicitum quidem fatetur tale matrimonium, non tamen iure naturae invalidum; contractum enim matrimonium tam in hoc, quam in aliis gradibus ulterioribus prohibitis, de jure Ecclesiastico, nulliter, fatetur debent omnes: & quamvis olim scriptum fuerit matrimonium iure consanguineo

contra eum usque ad septimum gradum, in linea transversa, prout ex pluribus Decretorum iuribus *can. 33.* patet. De iure tamen recentiore Decretalium restituta fuit hæc nimia extensio, & impedimentum dirimens matrimonium ex consanguinitate ortum, intra quartum gradum constitutum fuit. *c. Non debet & h. t.* ubi plura etiam impedimenta talia antiqui iuris sublata fuerunt, & id tantum impediatur, ne validè inter se contraherent, qui intra quartum gradum sanguine iungebantur: & hinc, si duæ personæ consanguinæ inæqualiter à se invicem distantes, ita ut una intra quartum gradum consanguinea sit, altera vero in quinto vel sexto gradu, matrimonium contrahant, validum erit harum matrimonium, prout expressè habetur in *c. Vir qui 9. h. t.* cum remotior, à quo sumitur distantia ratio, ultra quartum gradum à communi stirpe distat: & falsum etiam est, quod omnes gradus consanguinitatis *Leviti 18.* expressè, sine iure naturæ dirimentes, cum nullibi in novo testamento hujus prohibitionis habeatur auctoritas.

SECTIO II.

De affinitate.

§. I.

Quid sit affinitas, & quâ ratione contrahatur, & inter quas personas?

Affinitas est propinquitas personarum ex carnali copula proveniens, qui enim copulam carnalem perfectam, ad

generandam prolem sufficientem cum una aliqua persona habet, sit affinis omnibus illius consanguineis, sive licita illa copula fuerit, sive illicita, sive cum dormiente, invita & coacta, ebria, infana, &c. fuerit habita copula, &c. in eodem autem gradu sunt marito v. g. affines consanguinei uxoris v. g. & uxori v. g. affines sunt consanguinei mariti, in quo gradu marito, vel uxori consanguinei sunt, ita ut soror v. g. uxoris in primo gradu affinis sit marito, & frater mariti in primo gradu affinis sit uxori, quia in primo gradu sanguine juncti sunt illis, inter quos copula intercessit. Vocantur quidem etiam consanguinei utriusque conjugis se invicem affines, affinitas tamen hæc vulgaris tantum est, & nihil impediens, aut dirimens inter consanguineos utriusque conjugis matrimonium; & hinc possunt duo fratres cum duabus sororibus (cæteris paribus) contrahere, potest pater contrahere cum matre, & filius patris hujus, cum filia hujus matris, si personæ tales ex alio matrimonio genitæ fuerunt, &c. & quamvis asserant aliqui triplicem speciem affinitatis, juxta quædam antiqui juris capitula, certum tamen est hodie, nullam affinitatem inducere impedimentum dirimens, nisi quæ est maritum inter v. g. & consanguineas personas uxoris, ac uxorem inter & consanguineos mariti; aut fornicatorem inter, & consanguineos ejus, cum qua fornicatus est, ac hujus fornicariæ & consanguineos illius, cum quo fornicatio commissa fuit. Quæ ad multas confusiones cavendas bene notanda sunt. Videantur plura de his apud *Aud. Metho.* vel *Theologos Morales.*

S. I. §. I.

§. II.

§. II.

Quousq; & quo jure affinitas dirimit matrimonium?

Sicuti consanguinitas, ita etiam affinitas, ex copula legitima & conjugali matrimonium dirimit in linea transversali usque ad quartum gradum inclusivè, *Non debet s. h. t.* si verò oriatur affinitas ex copula fornicaria, vel illicita, jure novo Tridentini Concilii dirimit matrimonium usque ad secundum gradum inclusivè, ut dictum. Probabilius autem est, quòd in primo gradu affinitatis lineæ rectæ, sit jure naturæ irritum matrimonium inter vitricum v. g. & privignam, inter privignum & novercam, &c. & quamvis multam etiam probabilitatem habeat contraria sententia, quæ asserit non tantùm in aliis gradibus prohibitis affinitatis lineæ transversæ solo jure Ecclesiastico matrimonium dirimi, sed etiam in primo gradu lineæ rectæ, negari tamen non potest conjunctionem talem suam habere contra jus naturale indecentiam, ut quamvis in reliquis gradibus sæpius dispensaverint Romani Pontifices, nunquam tamen in primo gradu lineæ rectæ.

§. III.

Virum affinitas superveniens dissolvat sponsalia de futuro, & an infideles conjuncti in gradu jure Canonico prohibito, post baptismum debeant separari?

AD primam quæstionem certa est responsio affirmativa, quod enim dirimit matrimonium contrahendum, uti-

que etiam sponsalia de futuro tollit, et hæc ad contrahendum matrimonium obligent, prout etiam habetur in *eo 2. h. t.* uti supra dictum.

Ad secundam verò quæstionem sic clarè respondet Pontifex in *De videlicet 4. h. t.* quòd contractum ab infidelibus in gradu, jure Canonico prohibito, matrimonium, non debeat solvi, si postmodum ad fidem convertantur, cum enim tales infideles non subsint, dum infideles sunt, prædicti Ecclesiæ, consequenter nulli prohibetur impedimento purè Ecclesiastico, & consequenter validum est illorum in fidelitate contractum matrimonium, quos autem Deus conjungit, homo non sepat, dicit Pontifex in *eo 2. h. t.*

§. IV.

Quæ pœna sit contrahentium matrimonium in gradu consanguinitatis, vel affinitatis prohibitis?

IN Clement. *Eos qui unice* i. excommunicantur, & denunciari jubentur, qui scienter in gradibus consanguinitatis, vel affinitatis, constitutione Canonica prohibitis, matrimonium contrahunt: sicuti autem hæc excommunicatio non incurritur, per sponsalia tantùm de futuro, cum tali impedimento, contracta ita non requiritur ad incurrendam hæc excommunicationem, consummatum fuisse matrimonium, sed sufficit ad eam incurrendam, contractum fuisse cum tali impedimento scienter matrimonium, cum huic pœna hæc, non autem sponsalibus de futuro, aut consummato matrimonio imponatur. Dixi tamen scienter

contractum fuisse tale matrimonium; si enim ignorans impedimentum tale contraxit aliquis, sive facti, sive juris illa ignorantia sit, quamvis etiam sit culpabilis, modò non sit affectata, matrimonium tale, non incurrit hanc excommunicationis pœnam, cum jura requirant ad illam incutendam, scientiam. Vide de aliis pœnis *Gloss. hic V. Juribus in fine.*

SECTIO III.

De dispensatione in impedimentis consanguinitatis, & affinitatis dirimentibus matrimonium; & de impedimento publicæ honestatis.

§. I.

Quousque Summus Pontifex dispensare possit in gradibus consanguinitatis, & affinitatis?

Quòd in omnibus gradibus consanguinitatis & affinitatis solo jure Ecclesiastico matrimonium dirimentibus dispensare possit Summus Pontifex dubitandum non est, cum hic superior sit omni jure Ecclesiastico; & quavis Tridentinum *Sess. 24 c. 5. De reform.* velit, ut in secundo gradu (lineæ transversæ) nunquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam; benignitas tamen Pontificis, cui à Concilio manus ligatæ non sunt, dispensat nonnunquam etiam cum inferioris conditionis hominibus, ob causam urgentem & privatam, præsertim si inter ignorantibus matrimonium jam contra-

ctum fuit. Negari tamen non debet, difficiliorem fore dispensationis impetrationem, quò major inter personas, quæ contrahere volunt, est sanguinis, vel affinitatis conjunctio, ad quas dispensationes expediendas multùm sæpè facit personarum, cum tali dispensatione contrahere volentium, qualitas.

§. II.

An in dispensatione aliquibus concessa in linea laterali inæquali attendendus sit, & exprimendus gradus consanguinitatis, vel affinitatis remotior, an verò propinquior.

Si duo sanguine juncti in diverso tamen gradu, in linea laterali, à communi stirpe distantes, matrimonium contrahere velint, remotior quidem ad computandos distantie gradus attendi debet, ut dictum; ad dispensationem tamen validam obtinendam necessarium est, ut si eorum alter uno tantùm gradu à communi stirpe distet, non tantùm remotioris v. g. in tertio gradu distantie mentio fiat, sed insuper, quòd unus eorum in primo gradu à communi stirpe distet, prout voluit Pius V. in *Bulla Ascendens per quandam 1566. 26. Augusti.* Aliæ verò dispensationes in aliis gradibus valebunt, si remotioris tantùm mentio fiat, obtentis tamen postea super propinquiore gradu literis declaratoriis, ut noverit scilicet, in quo dispense, Summus Pontifex, & reverentia primo gradui debita observetur.

§. VI.

SIT 3

§. VI.

§. III.

An dispensatio obtenta à Papa contrahendi matrimonium inter consanguineos in gradu prohibito valeat si in ea falsa causa expressa sit.

Decisio hujus questionis satis quidem haberi posset ex *Lib. I. Decretal. Tit. De rescriptis.* videri tamen etiam de ea potest *c. Quia circa 6. h. t. & Auth. Metho.* circa hujus capituli explicationem hoc §.

S E C T I O IV.

De impedimento publicæ honestatis orto ex matrimonio rato, & nondum consummato.

Dehoc impedimento, quatenus oritur ex sponsalibus de futuro dictam *Tit. 1. hujus libri, Sect. 1. §. 6.* quatenus

verò oritur ex matrimonio rato, & nondum consummato, hic de eo agendum. Quia in re certum est, quòd ex matrimonio rato, & nondum consummato, etiam si hoc irritum fuerit (nisi irritum sit ex defectu consentus) oritur impedimentum hoc dirimens cum conjugalis suæ uxoris matrimonium, atque ad quartum gradum inclusivè; neque enim juris antiqui constitutiones contra Tridentinum, quoad hoc publicæ honestatis impedimentum ex matrimonio rato, prout declaravit Pius V. in *suâ Bullâ ad Romanum 1568. 21. Julij data,* & consequenter, quod de jure antiquo statutum fuit circa impedimentum hoc ex sponsalibus de futuro, circa hoc impedimentum ex matrimonio rato omnino observandum est, cum contracto circa illud, quatenus ex sponsalibus de futuro oritur, ad hoc impedimentum, quatenus ex matrimonio rato oritur, extendenda non sit.

T I T U L U S XV.

DE FRIGIDIS, & MALEFICIATIS, & IMPOTENTIA COEUNDI.

Impotentia, de qua hoc Titulo agitur, & non tantum sterilitas est proles generationem impediens, quæ nec impediens, nec dirimens impedimentum est; sed idem dicit, ac non posse copulam perfectam maritalem habere, & impedimentum dirimens est, alia est naturalis, orta scilicet ex naturali aliquo defectu; alia ex maleficio Diabolico; alia perpe-

tua, quæ sine miraculo, aut per cohibitos Ecclesie exorcismos, vel sine peccatis illicitæ v. g. incantationis, gravis periculosa vitæ, aut damni corporalis, &c. tolli non potest; alia temporalis, quæ per licita & ordinaria remedia, naturalia, vel spiritualia, &c. tolli potest; alia est abstergens, quæ respectu cujuscunque personæ impotentem aliquem facit; alia respectu quæ